

Міждисциплінарний науково-соціальний проект «Дискурс Революції Гідності» започатковано українськими фахівцями з різних галузей соціальних і гуманітарних наук – філософії, філології, соціології, історії, психології, політології, релігієзнавства та медіакомунікацій – з метою протистояння інформаційній агресії та стабілізації картини світу у суспільній свідомості шляхом актуалізації академічного і громадського діалогу навколо дослідження семіотичних змін періодів історичних потрясінь та забезпечення адекватного термінологічного представлення України та подій останніх років у національному і світовому інформаційних просторах.

Тоді як тема лінгвістичних та семіотичних трансформацій періодів соціальних зламів та змін викликає стабільний інтерес лінгвістів, філософів, політологів, соціологів, істориків у всьому світі, масив досліджень семіотичного простору української Революції Гідності та подій останніх років лише починає формуватися, майже не виходячи за межі журналістських розвідок та поодиноких академічних робіт, а законодавчі рекомендації щодо сучасного соціально-політичного тезаурусу обмежуються одиницями понять, що зумовлює **актуальність** проекту.

ЗАВДАННЯ ПРОЕКТУ

- актуалізація академічного і громадського діалогу навколо дослідження семіотичних змін періодів історичних потрясінь, зокрема, Революції Гідності та подальших подій;
- підвищення обізнаності громадян щодо ролі мови та інших знакових систем у конструюванні суспільної пам'яті та свідомості;
- формування та імплементація у академічну і повсякденну мову соціально-політичного тезаурусу, адекватного сучасним умовам і стратегічним завданням держави;
- винайдення адекватних іншомовних аналогів ключових термінів цього тезаурусу та сприяння трансляції їх у іншомовні інформаційні простори для адекватного термінологічного представлення України та подій останніх років у світі;
- теоретичне обґрунтування «семіотики події» як напрямку дослідження семіотичних змін періодів історичних потрясінь, систематизація наявних напрацювань в цій сфері, розробка дієвої методики дослідження семіотики соціальних конфліктів, а також створення простору для подальших дискусій та системних досліджень як семіосфери українського конфлікту, так і «семіотики події» загалом.

ЗАХОДИ В МЕЖАХ ПРОЕКТУ

Роботу над проектом розпочато у травні 2016 року. Реалізація триватиме 24 місяці, протягом яких планується проведення низки заходів, зокрема:

- проведення академічних та публічних дискусій, що відкриє 27 травня 2016 року [круглий стіл українського науково-теоретичного часопису «Філософська думка» за назвою «Дискурс Революції Гідності» \(Додаток 1\)](#);
- видання за участі найавторитетніших українських представників соціальних і гуманітарних наук, письменників та журналістів україномовної та англійськомовної версій [історико-семантичного словника «Дискурс Революції Гідності» \(Додаток 2\)](#);
- [публікація матеріалів](#) проекту в наукових та популярних медіа в Україні та за кордоном, апробація теоретичних положень та практичних результатів на тематичних наукових конференціях, а також насичення україномовного та англійськомовного сегментів Вікіпедії якісними статтями за тематикою проекту.

Проект підтримують: Інститут філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України, Український філософський фонд, Українська асоціація когнітивної лінгвістики і поетики, науково-теоретичний часопис «Філософська думка».

Медіапідтримку проекту забезпечує науково-теоретичний часопис Інституту філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України «Філософська думка».

Редакційна колегія Історико-семантичного словника «Лексикон новітньої України» (в алфавітному порядку):

1. *Ірина Бекешкіна* (к. філос. наук, науковий співробітник Інституту соціології НАН України, директор Фонду «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва).
2. *Олег Білий* (д. філол. наук, провідний науковий співробітник Інституту філософії НАН України)
3. *Владислав Верстюк* (д. істор. наук, проф., зав. відділу історії Української революції 1917–1921 рр. Інституту історії України НАН України).
4. *Світлана Жаботинська* (д. філол. наук, проф. кафедри англійської філології Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, автор книги «Язык как оружие в войне мировоззрений майдан – антимайдан. Словарь-тезаурус лексических инноваций»).
5. *Вахтанг Кебуладзе* (д. філос. наук, доц. кафедри теоретичної і практичної філософії філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка та кафедри філософії і релігієзнавства Національного університету «Києво-Могилянська академія»).
6. *Лариса Масенко* (д. філол. наук, проф., академік Академії наук Вищої школи України, провідний науковий співробітник Інституту української мови НАН України, проф. кафедри української мови Національного університету «Києво-Могилянська академія»).
7. *Сергій Пролєєв* (д. філос. наук, проф., провідний науковий співробітник Інституту філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України, президент Українського філософського фонду, головний редактор науково-теоретичного часопису «Філософська думка», проф. кафедри теоретичної і практичної філософії КНУ імені Тараса Шевченка та кафедри філософії і релігієзнавства НАУКМА).

СЛОВНИК «ДИСКУРС РЕВОЛЮЦІЇ ГІДНОСТІ»

Підвищенню системності мовної та символічної політики України може суттєво сприяти створення провідними українськими фахівцями з різних галузей соціальних і гуманітарних наук всеосяжного (принаймні, станом на момент видання) тезаурусу, що дозволить висвітлити як семантичний вимір «Майдану» і Революції Гідності так і більш пізні зміни соціально-політичного тезаурусу; проаналізувати як українську риторику, так і риторику «ДНР» і Росії в розрізі різних семіотичних процесів як то запозичення повсякденною мовою специфічної воєнної термінології, набуття словами нових чи додаткових значень, зміни конотацій слів, табування слів, утворення евфемізмів та дисфемізмів, розвиток метафорики, перерозподіл лексики між активним та пасивним словарними запасами, процеси архаїзації та деархаїзації слів, імпорт іншомовних патернів, виникнення інтернет-мемів, гештегів, фразеологізмів, слоганів та речівок, а також візуальних символів, ритуалів, витворів мистецтва тощо. Важливе місце у «Словнику» посідатимуть статті історико-культурного характеру, присвячені основним подіям, іменам, географічним назвам, документам, що набувають значущості в умовах даного конфлікту та без знання яких неможливе його системне розуміння.

Розгорнута інформація про структуру і зміст Словнику, склад редакційної колегії, а також орієнтовний графік роботи доступні у Додатку 1 «Словник «Дискурс Революції Гідності».

**ДИСКУРС
РЕВОЛЮЦІЇ ГІДНОСТІ**
[семантика соціальних конфліктів]

Сайт проекту: <http://discourse.in.ua>
Керівник проекту: Іламі Ясна
E-mail: ilami.yasna@gmail.com
Тел. +38 044 331-15-04, МТС: +38 050 037-30-10
Kyivstar: +38 098 709-74-62, Life: +38 063 514-36-00

**Філософія
В ДІЇ**
<http://action.philosophy.ua>